

KAMANOKO MA AM UTU INANON TAIN TE MWAITORO (WINTER) – KAREKEA ITIM IBUKIN TE FLU AE AKEA BOONA (FREE FLU VACCINE)

Kain aban te Betebeke aika maeka ni kabuta aonon Nutiran ae e korakora reken te aoraki irouia ae te Influenza, “the flu” ai moanara riki kara, ao ataei aika a uarereke, merimeri ao aine aika a bikoukou.

Te kawai teuana ae e rangin kakawaki ibukin kamanoam ma am utu bon man karekean te iti n totoko ibukin te flu (flu vaccination) ni katoa ririki. E kakawaki riki aei nakoia kain te Betebeke bukina ba a maan n inn ara matabaiawa inanon uoua te ririki.

E uarereke butanakon te influenza inanon ara komuniti botan aomata man te tai are kaoti iai te COVID-19. Are nanona ba e karako tautian rabwatara, ngaia are man e rangin kakawaki ba tina karekea te iti ibukin te flu (flu vaccine).

E rawata taian kawai ae ti karaoia n totokoa reken te COVID-19, ao aei naba te aro ae tina kaitara iai te flu – kabongana nangoan te ubu, itinaki n te iti n totoko, tiku n te mwenga ngkana ko aoraki, teboka baim n taainako, rabuna wiim ao bwairim ngkana ko matie ke ni bekobeko.

FAQ

Tera kanikinaean te flu?

Aikai kanikinaean te aoraki ae te flu n aron aikai:

- Te mariri
- Marakiraki n rabwata ke matireti
- Maraki n atu
- Akea korakoram – e kona ni korakora ao ni maan inanon uoua te wiiki ke nako riki
- Bekobeko n akea te nnamoro
- Maraki ni bua
- Ngako ke wanako ranin bairim
- Mumuta ao bekanako – e tatao n riki nakoia ataei ma tiaki ikawai.

Te flu tiaki ti te kabuebue ae korakora. E ngae ngkai e ti tabo taian kanikina, ma e korakora riki angin te aoraki ae te flu, n angin te tai ao e roko ni karina n te tai ae waekoa, ao e kona ni korakora mwina n ikotaki ma te rinnako n te onaoraki.

Bukin tera ngkai I riai n karekea te iti n totokoa te flu vaccine?

E korakora te ananga n reke ao n ewekaki n te aoraki ae te flu ibukina ba ti a otinako man te rokanaki ao a mwaiti aomata aika a irengan ao ni kaitibo. Ao ngkai e a uki taian matabaiawa, are nanona ba tia kona n nora butanakon te flu inanon ara botan aomata.

Karekean te iti ibukin te flu bon te kawai ae e kamanoko ma te koraki n aomata aika ko kaitibo ma ngaia aika a kona n korakora aorakia man te flu, n aron ae e a tia n noraki n te COVID-19.

E kona n reke iroum te aoraki ae te pneumonia/numonia man te flu ngkana e reke iroum. Ao keiti aika a kakaiaki, ko kona ni karinaki n te onaoraki – moara riki ngkana ko a bon ikawai, ko uarereke, bikoukou ke iai aorakim ae wene ni maan n aron aorakin te buro ma te mamae ke te tioka.

E nakon 500 mwaitia aomata aika a bua maeuia man te aoraki ae te flu ni katoa ririki, ao e nakon bubua ma bubua aika a karinaki n te onaoraki

Angin mwaitia aomata e kona n reke irouia te influenza vaccine, ma ngkana ko aoraki, ko riai n taninga te tai ae ko marurung iai ba ko a anganaki te flu vaccine.

Ko kona ni karekea itinakim ae bati n te tai ae ti teuana?

Eng ko kona. Ko kona ni karekea te iti n totoko ibukin te COVID-19 ke te booster n te tai are ko anganaki iai te flu vaccine. E raoiraoi (safe) karaoan aei ao e aki kainanoaki ba e na kamarangaki tain kanakoan taian iti n totoko aikai.

Ataei aika a uarereke a kona naba n anganaki te iti ibukin karekean tautian rabwataia man te mitira (measles), mumps ao rubella (MMR) vaccine, n te tai naba are anganaki iai te flu vaccine.

E kaungaki ba ngkana ko tuai karekea itinakim n te COVID-19 vaccines ke n te booster ao taiaoka ma karaoa aei n te tai are ko anganaki iai te flu vaccine.

Iraua boon te flu vaccine?

E aki kaboaki te flu vaccine nakoia kain aban te Betebeke aika:

- E raka i aon 55 ririki ni maeu.
- Bikoukou
- Iai aorakia ae e tei maan n aron te tioka, kaentia, aorakin te buro, aoraki n te maamaa, aoraki n te iango, te maraki ae wene ni maan, aorakin te kirine ao te dementia (aorakin te kaburoro).
- Ataei aika a uarereke ae iaan 5 aia ririki ni maeu ae a tia n rin n te onaorki ibukin aorakin aia tabo n ikeike ke iai aorakia ae wene ni maan n aron te kaikeike (asthma).

Ibukin karekean te iti n totoko ae akea boona ko riai n tia n reke tikum ba kain Nutiran ngkoe.

Tera ae nna karaoia ngkana I aki kariaiakaki n anganaki te iti ibukin te flu (free flu vaccine) ae akea boona?

- Maroro ma am taokita ke te neeti n ongora ba tera taian kawai n ibuobuo ki ae tauraoi. N tabeua taian keiti, kain ami utu a bane ni kona n anganaki te iti n totoko ae akea boona ibukin te flu (free flu vaccine).
- Ko bon kona n karekea itinakim, ma iai boona ae imarenan \$25–45 e bon na kon aekan te vaccine ao te tabo are ko karekea iai.

Ngkana ko a tia n anganaki te flu vaccine ae eaki kaboaki mai imwaina ao ko bon bae ni kariaiakaki n anganaki riki teuana n te tai aei.

Ngkana ko tuai anganaki teuana mai imwaina, ma iai aorakim ae e tei maan taiao-ka reitaki ma am GP ke Healthline free iaon 0800 611 116 ni kakaea rongorongona ngkana ko kariaiakaki n anganaki te free flu vaccine.

Tera kanikina ke namakin aika a bati n rereke iwmin te Flu vaccine?

Aikai tabeua mwin te Flu vaccine ae e kona n noraki aika bon titabo naba ma aike a reke ngkana ko anganaki te COVID-19 vaccine.

Kanikina aika a bati n rereke iwmin te Flu vaccine bon aikai:

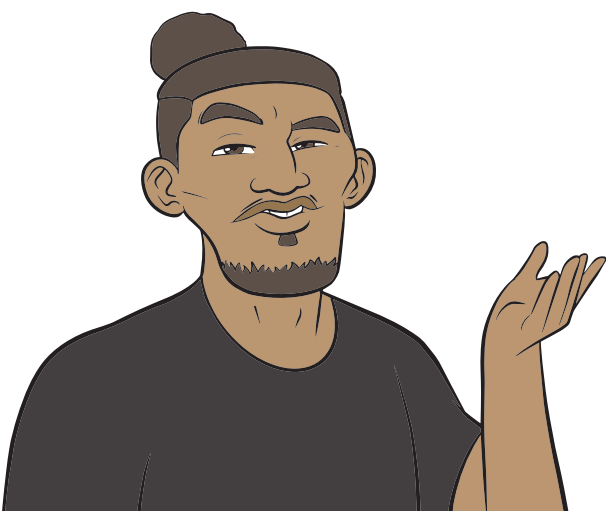
- E maraki tabo n anga, maraki, ngongo ke baeuraura mwin te tabo are e itinaki (1 ni katoa 3 ikawai)
- Te nikaika ao maraki (1 ni katoa 10 ikawai)

Tabeman aomata akea kanikina aikai irouia iwmin anganakia te iti n totoko ae te flu vaccine.

Ko na bae n tuangaki ba kona tataninga 15 nakon 20 te miniti iwmin anganakim te iti n totoko ba e aonga e waekoa ni karaoaki nakoim katokan te rabarabataki (e burenibai n riki) ngkana e karina n reke nakoim.

N ikotaki ma aei, ao aomata aika e a tia n reke irouia te rabarabataki man te vaccine a riai n taetae ma aia GP imwain ae anganaki te flu vaccine.

Tera kanoan te flu vaccine?

E bongana ae kona ataia ba te vaccine e aki karekea nakoim te flu, tiaki te manin aoraki (virus) ae e maeu.

Bon akea taian rengarenga (preservatives, thiomersal or mercury). Iai teutana mwaitin te buroutin (egg protein), ma e bon raoiroi irouia te koraki ae a rabarabataki n te bunimoa. Ngkana ko raraoma ibukin aei, maroro ma am taokita ke te neeti.

Ibukin tabanin rongorongona nako nora preparepacific.nz

Mwaitira korakorana te flu vaccine?

Te flu vaccine iaon Nutiran ibukin te ririki 2022 e kamanoko man aua aekakin te flu virus – uoua influenza type A ao uoua influenza type B. Ni katoa ririki e karaoaki te vaccine ba ena boraai korakorana ni kaitara taian karinan ni flu virus ae kaoti iaon Nutiran.

E nakon 2 te wiiki imwin anganakim te iti n totoko ibukin te flu (jab) ae e mwakuri iai korakorana n totokoa te aoraki

E kakawaki ba kona uringnga ae e kaokoro te COVID-19 vaccine, ma te flu vaccine ba e aki boou.

Ibukin aei, e mwaiti taian rongorongona ae tauraoi ni kakooua ba e mwakuri raoi te vaccine. E reke irouia aomata te iti (flu jab) inanon ririki aika bati man te tai ae a uarereke iai ngke onoua aia namakaina ni maeu ni karokoa ae a ikawai ao iaon te bubua te ririki ni maeu.

E kamanoai man te flu te COVID-19 vaccine?

E aki. E kamanoai te COVID-19 vaccine man te COVID-19 n ti ngaia. Akea riki aekan te vaccine ae e kamanoko man te flu, bon ti te flu vaccine ae e karaoa aei.

I riai n raraoma n ana karinan ae boou te flu?

Ngkai e a uki taian matabaiawa, ao nanona ba tina kona n nora taian karinan n flu aika boou (new strains) ae butanako inanon ara komuniti.

Te vaccine ae te 2022 southern hemisphere flu vaccine iai inanona karinan (strains) ae butanako n taian te northern hemisphere flu season. Are nanona ba ti tauraoi ngkai ni kaitara te flu ngkai e a uki ara matabaiawa nakoia taan mamwananga mai i Abatera.

Tabo ni Mwakuri

E korakora ewewen te aoraki ae te flu ao man waekoa ni butanako nakon temanna ma temanna, ai moanara riki irouia aika a itenatena inanon aia tabo ni mwakuri.

Ngaia, ae ngkana ko mwakuri ma ataei aika a uarereke ke aomata aika a kara, taia-oka karekea itinakim te flu vaccine.

Noria n ongora n am tabo ni mwakuri ngkana arona ba anganako te iti ibukin te flu vaccine ae akea boona.

A kona taan kamwakuri ni kaboa anganakia aia taan mwakuri te flu vaccine ngkana a tangiria. Te tia iti n te tabo ni makuri (workplace vaccinator) e kona n itiniko te flu vaccine.

Ena reke iara te flu vaccine ae akea boona ngkana ko katauaki n reke iroum

- Am taokita (GP)
- Tabo n anai bwain aoraki
- Tarebonia Healthline akea boona iaon 0800 611 116

Ko kona n nakon are winterwellness.nz ke healthpoint.co.nz ibukin tabanin rongorongona.

I kainanoa te ID?

Ko aki. Te tia anganiko te iti (vaccinator) ae e kona ni kamatoa am ririki n titirakiniko aram ae banin ao ni kabotaua ma namban am National Health Index (NHI).

Bikoukou

E teimatoa n akea te kanganga ao akea mwin te flu jab ae e tia n noraki ngkana ko bikoukou ke ibukin natim ae tuai bungiaki.

Ngkana iai te tabeaianga iroum, taetae nakon am GP.

